

Plavba v tekutej dobe

Kurátor: Peter Megyeši

Architektúra výstavy: Adrián Kobetič

Vystavujúci*ce: Anton Čierny, Oto Hudec, Andrea Kalinová, Juraj Kollár, Bohuš Kubinský, Michal Machciník, Kristína Mesároš, Martin Piaček, Patrik Ševčík, Tomáš Šoltýs, Marek Štuller, Lucia Tallová, Pavol Truben, Samuel Velebný, Monika Germuška Vrancová

„Pokročili sme od kanoje cez galérie, parníky až po vesmírne koráby – ale nikto nevie, kam na nich smerujeme.“

– HARARI, Y. N.: *Sapiens. Stručná história ľudstva. Aktuell 2018, s. 399.*

Úvodný citát zo záveru Harariho knihy o histórii ľudstva ilustruje technologický a civilizačný pokrok vývojom plavidiel a zároveň prostredníctvom archaickej metafory plavby vyjadruje rovnako archaickú potrebu definovania hodnôt a hľadania zmyslu. Aj slovné spojenie tekutá doba v názve výstavy je akvatickou metaforou, ktorú pri charakteristikách súčasnosti a jej spoločenských javov programovo používal sociológ Zygmunt Bauman, keď sa venoval popisom tekutej modernity, tekutého života, tekutého zla, tekutého času, tekutého strachu a tekutej lásky.

Výstava Plavba v tekutej dobe predstavuje diela súčasného slovenského vizuálneho umenia, ktoré pracujú s obrazmi plavby a nautických motívov. Imaginácia a metaforika spojené s vodou, tekutosťou a plavbou sú v súčasnosti bohato rozvíjané v rôznorodých kontextoch, diskurzoch a žánroch. Pretože plavba je navzdory riziku stroskotania založená na nádeji dosiahnutia prístavu, a jej predpokladaný úspech závisí od orientácie a navigácie, stáva sa esenciálnym obrazom hľadania správneho smerovania, udržiavania kurzu a zdôvodnenia zmyslu úsilia, vynaloženého na vzdorovanie premenlivým, nepriaznivým a často nepredvídateľným okolnostiam a nástrahám. Keďže plavba je metaforou ľudskej existencie, interpretácie jej obrazov nás prirodzene vedú k úvahám o zmysle a hodnotách.

Autorky a autori tematizujú plavbu prostredníctvom rôznych obrazových médií a autorských stratégií, pričom vizualizácia navigácie dnes komentuje spektrum existenciálnych, ekologických, politických a sociálnych problematík. Premýšľanie o plavbe, ako o pohybe reflektujúcom život, nás núti vždy nanovo premýšľať aj vlastnú pozíciu a perspektívu, z ktorej nazeráme svet. Konfrontuje nás s radikálnou potrebou popisu situácie:

Kde sa nachádzame, aké sú plavebné a navigačné podmienky, orientačné body, a aký je náš očakávaný cieľ.

Sugestívnosť, životnosť a potenciál nautických metafor spočíva v ich schopnosti aktualizovania, spojeného najmä so zásadnými zmenami spoločnosti. Výstava je preto koncipovaná ako pozvanie sledovať transformácie, aktualizácie a početné reinterpretácie významov archaického obrazu plavby v súčasnej „tekutej“ dobe.